

МАКЕДОНСКИ
СТАНДАРДЕН
ЈАЗИК

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Филолошки факултет „Блаже Конески“
Катедра за македонски јазик, Катедра за македонска книжевност и култура

ПРЕЗВИДИТЕЛСТВО
ИСТОРИЈА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК
1945
19.12.2025

ДА СТИГНЕТЕ НАЧЕЛО
-Просветен а.м.-
гр. Скопје

Викторството на исправни Ресени на Народната власт
на Северска Македонија на македонската азбука.

Р Е Ш Е Н И Е
на македонската азбука
Чл.1
Македонската азбука има 31 буква.Тие се:
Азбука бугар

**МЕЃУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА
МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК – 80 ГОДИНИ
ОД КОДИФИКАЦИЈАТА**

ПРОГРАМА

Чл.2
Двајте редовно влегуе во сила од денот на објавувањето.
Гласилото на просветата: Председател на Народната
Македонија, с.р. Македонија, с.р.

6 – 8 мај 2025 г.
Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје

6 мај 2025 г. (вторник)

Голем амфитеатар

Отворање на Конференцијата

9:00–9:45

Поздравни обраќања

Пленарна сесија

10:00–10:20

Емилија Црвенковска

Афирмацијата на македонскиот јазик преку работата на Самуил Борисович Бернштејн

10:20–10:40

Виолета Пирузе-Тасевска

Митските фантазми во циклусот „Стерна“ и во збирката раскази „Лозје“ од Блаже Конески

10:40–11:00

Златко Крамарик

Balkanski identiteti – makedonski slučaj

Пауза

ЈАЗИК

Предавална 1

Прва сесија

модератор: Катерина Велјановска

11:30–11:45

Искра Пановска-Димкова

Кодификацијата на македонскиот јазик – остварен сон и заложба за иднината

11:45–12:00

Људмил Спасов, Борче Арсов

Стандардизацијата на македонскиот јазик како единствен процес

12:00–12:15

Катерина Велјановска

За односот на Блаже Конески кон повоената лексика

12:15–12:30

Вера Стојчевска-Антиќ

Трајко Стаматоски – вљубеник во македонистиката (по повод 100 години од неговото раѓање)

12:30–12:45

Елка Јачева-Улчар

Двете изданија на Правописот на македонскиот јазик од 2015 и 2017 година (состојба и перспективи)

12:45–13:00

Димитар Пандев

Доследни на потписот

13:00–13:15

Дискусија

13:15–13:45

Пауза

Втора сесија

модератор: Анета Дучевска

13:45–14:00

Анета Дучевска

Синтаксичките описи на ,македонскиот јазик во изминатите осум децении

14:00–14:15

Станислава-Сташа Тофоска

Семантичките улоги во граматичките описи на македонскиот јазик

14:15–14:30

Бојан Петревски

Проблеми на анализата на конструкциите со поголем број дел-реченици во македонскиот јазик

14:30–14:45

Кристина Дуфкова

*Македонските *verba dicendi* во преводот на текстовите на Влада Урошевиќ*

14:45–15:00

Дискусија

15:00–15:15

Пауза

Трета сесија

модератор: Симон Саздов

16:30–16:45

Гордана Алексова

Македонскиот јазик во наставата

16:45–17:00

Симон Саздов

За метајазикот во наставата по македонски јазик во основното и во средното образование во РСМ

17:00–17:15

Татјана Гочкова-Стојановска, Андријана Павлова

Вештачката интелигенција во наставата по македонскиот јазик како втор/странски јазик: предизвикот на правописот

17:15–17:30

Андријана Павлова

Вештачката интелигенција и алатките за транскрибирање на аудио- или на видеоснимки во текст: македонскиот јазик како предизвик

17:30–17:45

Снежана Петрова-Џамбазова

Правописната норма и употребата на множина од почит кон едно лице во уметничколитературниот функционален стил и во другите стилови

17:45–18:00

Дискусија

КНИЖЕВНОСТ И КУЛТУРА

Предавална 3

Прва сесија

модератор: Весна Мојсова-Чепишевска

11:30–11:45

Горан Калоѓера

Odras nerješenih, jezičnih, nacionalnih, geopolitičkih i kulturoloških prilika makedonskog 19. stoljeća na aktualnu poziciju makedonskog društva danas

11:45–12:00

Венко Андоновски

Неосимболизмот во Македонија како тест за изразните можности на македонскиот јазик

12:00–12:15

Весна Мојсова-Чепишевска

Од распеани до бушави букви (по повод 80 години од првиот буквар на македонски стандарден јазик)

12:15–12:30

Наташа Аврамовска

„Евангелие по Итар Пејо“ како поетска азбукарска епопеја

12:30–12:45

Искра Тасевска Хаџи-Бошкова

Мисирков и Рацин како столбови на македонскиот национален и културен идентитет

12:45–13:00

Сузана В. Спасовска

Песните предвесници на кодификацијата (или како дијалектите на уметничката поезија ја одредија иднината на македонскиот јазик, врз примерот на романтичарската и социјалната лирика)

13:00–13:15

Дискусија

13:15–13:45

Пауза

Втора сесија

модератор: Луси Караниколова-Чочоровска

13:45–14:00

Ивица Баковиќ

Македонските современи класици во Хрватска

14:00–14:15

Трајче Стамески

Симулација на фолклорни жанрови во романот „Невестата на змејот“

14:15–14:30

Олга Панкина

Популаризацијата на македонскиот јазик и македонската литература во Русија (од сопственото 50-годишно искуство)

14:30–14:45

Луси Караниколова-Чочоровска

Атрибутивната метафора во „Дениција“ од Петре М. Андреевски

14:45–15:00

Розе Нешковска Славковска

Функцијата на кусите фолклорни жанрови во романот „Последните селани“ од Петре М. Андреевски

15:00–15:15

Дискусија

7 мај 2025 г. (среда)

ЈАЗИК

Предавална 1

Четврта сесија

модератор: Магдалена Блашак

9:00–9:15

Славица Велева

Зборообразувачките модели во беседите и посланијата на Архиепископот Стефан, објавени во седумтомното издание „Слова за словото“

9:15–9:30

Магдалена Блашак

Начини за збогатување на вокабуларот (во македонскиот јазик)

9:30–9:45

Александар Крстаноски

Македонскиот јазик во беседите и посланијата на архиепископот Доситеј

9:45–10:00

Давор Јанкулоски

Обидите за примена на македонскиот правопис во имигрантскиот печат на „Неа Елада“

10:00–10:15

Александра Гецовска

За почетоците на азбуката и буквите (Потекло, семантика и филозофски пристап)

10:15–10:30

Македонка Додевска, Лидија Аризанковска

Именските деривати образувани со префиксите ацефало-, бради-, макр(о)-, микр(о)-, поли- во македонскиот и во словенечкиот јазик како дел од зборообразувачките тенденции во медицинската терминологија

10:30–10:45

Дискусија

10:45–11:00

Пауза

Петта сесија

модератор: Рената Хлавата

11:00–11:15

Руска Ивановска-Наскова

Изложбата „Каде она si слатко звучи. Патување низ историјата на италијанскиот јазик“ како инспирација за претставување на македонскиот јазик и книжевност

11:15–11:30

Рената Хлавата

Macedónčina pre Slovákov: komunikačná a lingvodidaktická koncepcia vysokoškolskej učebnice

11:30–11:45

Звонко Танески

Македонистиката во Словачка: историја, планови, можности, перспективи

11:45–12:00

Лидија Аризанковска, Моника Трпковска

За македонскиот и за словенечкиот правопис низ времето

12:00–12:15

Јасминка Делова-Силјанова

Македонскиот јазик низ призмата на чешката лингвистика

12:15–12:30

Дискусија

12:30–13:30

Пауза

КНИЖЕВНОСТ И КУЛТУРА

Предавална 3

Трета сесија

модератор: Дејан Донеv

9:00–9:15

Владимир Мартиновски

Современата македонска поезија во дијалог со другите уметности

9:15–9:30

Соња Здравкова-Џепароска

Кога зборот стана движење, кореографските репрезентации на поетските дела на Блаже Конески и Ацо Шопов

9:30–9:45

Александар Трајковски

Драмскиот текст на Димитар Молеров, како предлошка за операта „Змејовата невеста“ на Стојан Стојков

9:45–10:00

Дејан Донеv

За можноста философијата да се користи како средство за оетичување на македонскиот јазик

10:00–10:15

Јана Михајловска и Милица Ивановска

Осум децении од донесувањето на македонската азбука и правопис – сведоштва од фондот на НУБ и Дигиталната библиотека на Македонија

10:15–10:30

Дискусија

МЛАДИ МАКЕДОНИСТИ

Предавална 3

13:00–13:15

Катарина Рашиќ (Р Србија)

Личноста на Свети Наум Охридски Чудотворец во историско-богословска светлина

13:15–13:30

Жанета Набакова

Антропонимите во „Пиреј“ од Петре М. Андреевски и нивните еквиваленти на германски јазик

13:30–13:45

Љупка Евроска

Вулгаризмите во авторското творештво на Драги Михајловски

13:45–14:00

Андреј Стојановски

Зевгмата во македонскиот јазик

14:00–14:15

Деспина Буцевска

Нови тенденции во македонскиот јазик – употребата на кратките и долгите заменски форми во современиот македонски јазик наспроти дијалектите

14:15–14:30

Дијана Петрова

Крикот на машкоста во „Џинот и седумте џуџиња“ од Дејан Дуковски

14:30–14:45

Борис Симоновски

Хронотопот на пустиот остров во „Силјан Штркот“ на Марко Цепенков и Робинсон Крузо на Даниел Дефо

14:45–15:00

Јованка Пачовска

Демитологизација на вампирот

15:00 –15:15

Дискусија

Затворање на Конференцијата

Сала за седници

15:30–16:00

Завршна дискусија

Електронска адреса на Конференцијата: nauchnakonferencija.mj@ffl.ukim.edu.mk

Организациски одбор на Конференцијата:

проф. д-р **Гордана Алексова**, претседател
проф. д-р **Искра Пановска-Димкова**, член
проф. д-р **Трајче Стамески**, член
доц. д-р **Бојан Петревски**, секретар
ас. м-р **Иван Антоновски**, секретар

Научен одбор на Конференцијата:

проф. д-р **Димитар Пандев**
проф. д-р **Катерина Велјановска**
проф. д-р **Славица Велева**
проф. д-р **Гордана Алексова**
проф. д-р **Нина Анастасова-Шкрињарик**
проф. д-р **Венко Андоновски**
проф. д-р **Анета Дучевска**
проф. д-р **Татјана Гочкова-Стојановска**
проф. д-р **Лидија Аризанковска**
проф. д-р **Марјан Марковиќ**
проф. д-р **Симон Саздов**
проф. д-р **Весна Мојсова-Чепишевска**
проф. д-р **Станислава-Сташа Тофоска**
проф. д-р **Кристина Николовска**
проф. д-р **Јасна Котеска**
проф. д-р **Искра Пановска-Димкова**
проф. д-р **Трајче Стамески**
проф. д-р **Марија Паунова**
проф. д-р **Искра Тасевска Хаџи-Бошкова**
доц. д-р **Бобан Карапејовски**
доц. д-р **Бојан Петревски**
проф. д-р **Бранко Тошовиќ** (Универзитет во Грац, Австрија)
проф. д-р **Виктор Фридман** (Универзитет во Чикаго, САД)
проф. д-р **Михаела Матешкиќ** (Универзитет во Риека, Хрватска)
проф. д-р **Роман Кривко** (Универзитет во Виена, Австрија)
проф. д-р **Елена Петроска** (Државен универзитет Монтана, Билингс, САД)
проф. д-р **Намита Субиото** (Филозофски факултет во Љубљана, Словенија)
проф. д-р **Жељко Милановиќ** (Филозофски факултет во Нови Сад, Србија)
проф. д-р **Ивица Баковиќ** (Филозофски факултет во Загреб, Хрватска)
проф. д-р **Марија Стришевска** (Универзитет во Вроцлав, Полска)